

Přijímací test pro zájemce o NMgr. studium – ukázka na web KCD
Všechny jazykové i literární úkoly se týkají textu výchozí ukázky.

Výchozí text

Karel Čapek: Básník (*Povídky z jedné kapsy*)

„Tak prosím vás,“ spustil dr. Mejzlík ironicky, „co jste tedy vůbec pozoroval?“
„Tu celou náladu,“ pravil básník neurčitě. „Víte, tu opuštěnou ulici... takovou dlouhou... za úsvitu... a jak tam ta ženská zůstala ležet.“ Najednou vyskočil. „Vždyť já jsem o tom něco napsal, když jsem přišel domů!“ Hrabal se ve všech kapsách a vytahal množství obálek, účtů a jiných takových hadrů. „Ne, tohle to není,“ brumlal, „tohle taky ne. Počkejme, snad je to tohle,“ mýnil pohřížen v pozorování rubu jakési obálky.

„Ukažte mi to,“ řekl dr. Mejzlík shovívavě.

„To nic není,“ bránil se básník. „Ale jestli chcete, já vám to přečtu.“

Načež vykuliv nadšeně oči a zpěvavě protahuje dlouhé slabiky recitoval:

*„marš tmavých domů ráz dva zastavit stát
úsvit na mandolínu hrá
proč dívko proč se červenáš
pojedu vozem 120 HP na konec světa
nebo do Singapore
zastavte zastavte vůz letí
dívka zlomený květ
labutí šije ňadra buben a činely
proč tolik pláču“*

„A to je celé,“ prohlásil Jaroslav Nerad.

„Prosím vás,“ řekl dr. Mejzlík, „co to má znamenat?“

„No přece, to je to neštěstí s tím autem,“ podivil se básník. „Copak tomu není rozumět?“

Jazyková část

1. Vyberte správné určení vybraných slovesných tvarů obsažených v textu:

- Slovesné tvary dokonavé jsou: *pozoroval, hrabal, vytahal, počkejme, ukažte, přečtu.*
- Slovesné tvary neurčité jsou: *vykuliv, protahuje, zastavit, znamenat, rozumět.*
- Slovesné tvary jednoduché jsou: *počkejme, ukažte, řekl, chcete, přečtu.*
- Slovesné tvary určité jsou: *protahuje, červenáš se, zastavte, letí, pláču, prohlásil.*

2. Označte pouze správné nebo správná tvrzení:

- V textu se vyskytl několikanásobný rozvitý předmět *množství obálek, účtů a jiných takových hadrů.*
- V textu se vyskytl několikanásobný rozvitý předmět *obálek, účtů a jiných takových hadrů.*
- V textu se vyskytly tři neshodné nerozvitě doplňky *ironicky; neurčitě; shovívavě.*
- V textu se nevyskytl žádný nerozvitý doplněk.

3. Skupiny vybraných slov z textu lze po stránce morfologické řadit k následujícím slovním druhům:

- opuštěnou, dlouhou, jiných, jakési, zlomený, celé, labutí* jsou přídavná jména;
- vás, já, mi, vám* jsou zájmena osobní;
- takovou, (o) tom, takových, tohle, to, copak, tomu* jsou zájmena ukazovací;
- ironicky, najednou, vždyť, když, načež, zpěvavě* jsou příslovce.

4. Součástí následujících vybraných výrazů z textu jsou po stránce slovtvorné tyto afixy:

- Prefixy u slov *spustil, pozoroval, neurčitě, puštěnou, najednou.*

- b) Kmenotvorné sufixy u slov *pozoroval, takovou, množství, zůstala, zpěvavě, znamenat*.
- c) Slovtvorné sufixy u slov *opuštěnou, ženská, brumlal, množství, obálek, básník*.
- d) Tvarotvorné sufixy (koncovky) u slov *počkejme, domů, pozorování, přece, neštěstí, autem, tím*.

5. Pro jednotlivé větné celky z textu platí následující tvrzení:

- a) *Vždyť já jsem o tom něco napsal, když jsem přišel domů!* – neúplné souvětí tvořené dvěma vedlejšími větami (přísllovečnou příčinnou a přísllovečnou časovou), chybí hlavní věta, kterou je třeba hledat v předchozím textu.
- b) *Hrabal se ve všech kapsách a vytahal množství obálek, účtů a jiných takových hadrů.* – souvětí hypotaktické (souřadné), tvořené dvěma hlavními větami spojenými slučovací spojkou *a*.
- c) *Ale jestli chcete, já vám to přečtu.* – souvětí parataktické (souřadné), tvořené dvěma hlavními větami spojenými spojkou *ale*, mezi těmito větami je odporovací poměr.
- d) *Načež vykuliv nadšeně oči a zpěvavě protahuje dlouhé slabiky recitoval.* – věta jednoduchá, jejíž součástí je koordinační skupina (několikanásobný doplněk).

Literární část

6. Básnický text v ukázce odpovídá surrealismu, pro který je charakteristické:

- a) střídmost výrazu, inklinace k hovorové podobě jazyka, rozvíjení tradičních lyrických žánrů;
- b) formální ukázněnost, pravidelný rytmus a rým;
- c) inspirace poezií všedního dne;
- d) asociativní spojování představ, záznam snu, volný verš a zrušení interpunkce.

7. Exotickým motivem, který se v básni objevuje, odkazuje ukázka také:

- a) k ruralismu a tvorbě Františka Křeliny;
- b) k poetismu a tvorbě Konstantina Biebla;
- c) k naturalismu a tvorbě Josefa Karla Šlejhara;
- d) k impresionismu a tvorbě Antonína Sovy.

8. Žánrovou formu povídky, z níž je celá ukázka, lze definovat jako:

- a) velký epický útvar s řadou epizod;
- b) veršovanou epickou skladbu s pochmurným dějem a tragickým závěrem;
- c) epický útvar kratšího rozsahu s jednoduchým dějem;
- d) alegorický příběh s mravním ponaučením.

9. Tvorba Karla Čapka:

- a) zahrnuje nejen soubory povídek, ale i romány a pohádky pro děti;
- b) je bohatě doplněna jeho pracemi z oblasti publicistiky, kterou prezentoval výhradně na stránkách Rudého práva;
- c) neobsahuje žádnou překladovou literaturu a dramata;
- d) neobsahuje poezii ani cestopisné reportáže.

10. Osobnost Karla Čapka zařazujeme ke generaci:

- a) autorů z okruhu pražské německé literatury (např. Franz Kafka, Gustav Meyrink aj.);
- b) meziválečných tvůrců pravicové orientace (např. Karel Poláček, Eduard Bass aj.);
- c) poválečných autorů reflektujících okupační období (např. Jan Drda, Norbert Frýd aj.);
- d) poválečných autorů, kteří se přihlásili k socialistickému realismu a byli ovlivněni schematismem (např. V. Řezáč aj.).

Správné řešení: 1b); 2d); 3b); 4c); 5d); 6d); 7b); 8c); 9a); 10b).

Hodnocení testu: za správné řešení každého úkolu 10 bodů, maximální zisk za celý test 100 bodů.